

تغییرات در اوکراین: وزارت خارجه کم اثرتر می‌شود؟

در فوریه ۲۰۲۴، با برکناری والرئی زالوژنی، فرمانده کل نیروهای مسلح اوکراین، ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین اشاره‌ای به تغییرات گسترده‌تر داشت. تیم رئیس‌جمهور به‌سرعت به مسائل ارتش رسیدگی کرد، اما ماه‌ها طول کشید تا تغییرات در بخش غیرنظامی دولت انجام شود.

در بهار، بسیاری از متحدان قدیمی زلنسکی با افرادی که به آندری یرماک، رئیس دفتر زلنسکی نزدیک بودند، جایگزین شدند. با این حال، برکناری وزرا از جمله دمیترو کولیا وزیر امور خارجه در ماه سپتامبر آغاز شد.

با وجود بسیاری از برکناری‌ها، نکته قابل توجه این است که دنیس اشمیغال همچنان به‌عنوان نخست‌وزیر باقی مانده است. او از مارس ۲۰۲۰ در این سمت بوده است، و با وجود شایعات مکرر مبنی بر اینکه قرار است برکنار شود، توانسته جایگاه خود را حفظ کند.

راز ماندگاری اشمیغال در این مقام ساده است: او یک تکنوکرات کم‌برسود است که به راحتی می‌پذیرد در زمان جنگ، دولت اوکراین باید در خدمت رئیس‌جمهور باشد و کارهای مدنظر او را به دقت انجام دهد. امروز در کی‌یف هیچ نشانه‌ای از تنش میان رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر دیده نمی‌شود، در حالی که دفا تر آن‌ها برای بخش زیادی از تاریخ پس از استقلال اوکراین در تقابل بوده‌اند. بنابراین، جای تعجب نیست که زلنسکی باز هم از برکناری یک تکنوکرات وفادار و آزمایش شده که جاه‌طلبی سیاسی ندارد، خودداری کرده، به‌ویژه با توجه به اینکه منابع انسانی برای انتخاب بسیار محدود است.

آندری سیبیها، که تاکنون معاون اول وزیر امور خارجه بود، جایگزین کولیا، رئیس سابق خود شده است. الکساندر کامیشین نیز عملاً ارتقا یافته و از وزیر صنایع استراتژیک به مشاور رئیس‌جمهور تبدیل شده است. وزارت صنایع استراتژیک اکنون تحت مدیریت هرمان سمتانین، مدیر مجتمع دفاعی دولتی اوکروبورون پروم قرار دارد. ویتالی کووال، رئیس صندوق اموال دولتی، به‌عنوان وزیر کشاورزی منصوب شده است. تنها رستیسلاو شرما، مشاور اقتصادی زلنسکی که به سوءمدیریت وضعیت انرژی متهم شده بود، اخراج شده است. شاید چشمگیرترین برکناری، دمیترو کولیا به‌عنوان وزیر امور خارجه بود؛ او که در مارس ۲۰۲۰ منصوب شد و هدایت تلاش‌های دفتر ریاست‌جمهوری در نفوذ تدریجی به سیاست خارجی را برعهده داشت اما به تدریج تحت کنترل شخصی یرماک قرار گرفت. این روزها، یرماک پشت تقریباً هر ابتکار سیاست خارجی اوکراین قرار دارد.

وزارت امور خارجه به قدری تضعیف شده که حتی در سفرهای بین‌المللی زلنسکی نیز اغلب خارج از حلقه تصمیم‌گیری قرار می‌گیرد و سفارت‌های اوکراین شکایت می‌کنند که به «آژانس تبلیغاتی و دفتر فروش بلیط» رئیس‌جمهور تنزل یافته‌اند. تعداد بیشتری از دیپلمات‌های حرفه‌ای نیز در حال استعفا هستند.

علاوه بر این، تیم زلنسکی اصرار دارد که سفیران اوکراین موضعی محکم و تهاجمی مانند آندری ملنیک، سفیر سابق در آلمان و معاون کنونی وزیر امور خارجه که اکنون در برزیل مستقر است، اتخاذ کنند. در واقع، یکی از دلایل ناراضی‌ترین رئیس‌جمهور از کولیا، کم‌کاری او در پیگیری موضوع تأمین تسلیحات برای اوکراین بود. آندری سیبیها که از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۱ به عنوان سفیر اوکراین در ترکیه خدمت کرده، بی‌شک یک دیپلمات با تجربه است. نکته حیاتی این است که او سپس به‌عنوان معاون رئیس دفتر زلنسکی تا آوریل ۲۰۲۴ تحت مدیریت یرماک کار کرد. در این مقام، سیبیها معمار تصمیم بحث‌برانگیز عدم صدور اسناد رسمی برای مردان اوکراینی در سن خدمت سربازی که در خارج از کشور هستند، شد.

بازگشت سیبیها به وزارت امور خارجه به‌عنوان معاون اول وزیر در آوریل گذشته، نشانه‌ای از برکناری قریب‌الوقوع کولیا و تسلط کامل دفتر ریاست‌جمهوری بر سیاست خارجی بود. تنها احتمال واکنش منفی از سوی تماس‌های طولانی‌مدت کولیا در واشنگتن مانع از جایگزینی فوری او با سیبیها شد. پنج ماه بعد، با مشغول شدن کاخ سفید به انتخابات ریاست‌جمهوری نوامبر، زلنسکی کولیا را اخراج کرد که این آخرین نشانه از کاهش نیاز او به در نظر گرفتن نظرات متحدان اوکراین بود. در غیاب انتخابات، برای زلنسکی، انتصابات در حال حاضر تقریباً تنها راه برای نشان دادن تغییر به اوکراینی‌ها و دلگرمی دادن به آن‌ها است. اما اثر این کار، تمرکز بیشتر و تثبیت انحصار قدرت در دفتر ریاست‌جمهوری است، فرآیندی که قبل از تهاجم آغاز شد اما در زمان جنگ با عمیق‌تر شدن اعتماد رئیس‌جمهور به افراد به‌جای نهادها سرعت گرفته است.



نگاه سیاستمداران

DER SPIEGEL

آقای صدراعظم، چرا برنامه‌هایی را که اعلام می‌کنید، اجرایی کنید؟

من بیشتر برنامه‌هایی را که اعلام می‌کنم اجرا می‌کنم. هر چند که مطمئنم باز هم شما من را به عدم اجرای برنامه‌ها متهم خواهید کرد اما می‌توانم ساعت‌ها وقت بگذارم و برنامه‌هایی را که اعلام کرده بودم و اجرایی شد نام ببرم.

ما ۱۰ ماه پیش در همین جا با شما مصاحبه کردیم و گفتید «ما باید در نهایت بخش زیادی از کسانی را که حقیقی برای حضور در آلمان ندارند، دیپورت کنیم.» اما در واقعیت ما چیزی از اجرای این برنامه ندیدیم.

شاید باید نگاه دقیق‌تری داشته باشید. اقدامات زیادی در این زمینه انجام شده است. در یک نبرد سخت سیاسی، من برای عملی شدن کارهایی تلاش کردم که برای سال‌ها انجام آن‌ها امکان‌پذیر نبود. بگذارید چند نمونه برای شما ذکر کنم: پلیس در حال حاضر اجازه دارد تمام ساختمانی را که احتمال دارد یک فرد دیپورت‌شده در آلمان در آنجا حضور داشته، بازرسی کند؛ در گذشته فقط بازرسی از اتاق همان شخص امکان‌پذیر بود. در گذشته افرادی را که احتمال اخراج آن‌ها وجود داشت فقط ۱۰ روز می‌شد بازداشت کرد اما اکنون می‌توان آن‌ها را تا ۴ هفته نیز در بازداشت نگه داشت. از طرفی متقاضیان پناهندگی هم از مزایای قانونی کمتری بهره‌مند می‌شوند. ما وضعیت کنترل مرزها را نیز تقویت کرده‌ایم و تمام این اقدامات نیز اثربخش بوده است؛ امسال نه تنها درخواست‌های پناهندگی در آلمان ۲۰ درصد کاهش یافته، بلکه تعداد کسانی که از کشور اخراج شدند هم بیشتر شده است.

بله تعداد کسانی که اخراج شدند به ۹ هزار و ۴۵۶ نفر در نیمه نخست سال رسیده و در مقایسه با زمان مشابه در سال گذشته ۲۰ درصد بیشتر شده. با این حال در حال حاضر بیش از ۴۳ هزار نفر با اینکه اعلام شده «فورا باید از کشور خارج شوند» هنوز اینجا زندگی می‌کنند. با هیچ سنجه‌ای نمی‌توان این وضعیت را «اخراج در مقیاس بزرگ» توصیف کرد.

اگر رشد ۲۰ درصدی برای شما هیچ معنایی ندارد، این می‌تواند یکی از دلایلی باشد که برخی سیاستمداران تر جیح می‌دهند هیچ کاری انجام ندهند. مطمئناً مسئله مهاجران چرخ بزرگی است که باید به حرکت درآورده شود. تغییرات به زمان نیاز دارند. مسئولیت‌های زیادی در این راستا بر دوش افراد بسیاری شامل ۵۵۰ مقام محلی در حوزه مهاجرت، مقام‌های پلیس ۱۶ ایالت و البته نهادهای فدرال گذاشته شده است. با توجه به این موضوع، می‌توان یک سری جملات کنایه‌آمیز را در روزنامه روز یکشنبه منتشر کرد و به جای کار کردن و اصلاح شرایط انگشت اتهام را به سوی دیگران گرفت. این گونه رفتارها روش من در سیاست‌ورزی نیست.

شما خودتان با طرح موضوع «اخراج گسترده» انتظارات را بالا بردید.

بله این یک هدف بلندپروازانه است و تنها در یک شب اتفاق نمی‌افتد. با این حال ما می‌خواهیم به آن دست پیدا کنیم.

شمار اخراج‌ها پیش از شیوع همه‌گیری کرونا بیشتر از امروز بود. دلایل ناکامی شما در این زمینه کجاست؟

من می‌توانم کار را برای خودم راحت کنم و بگویم مسئله اخراج مهاجران غیرقانونی مسئولیتی است که بر عهده ایالت‌ها گذاشته شده است. اما من در زمره سیاستمداران ترسو نیستم. به‌عنوان صدراعظم آلمان، من تمرکز زیادی روی این موضوعات داشتم و در جلسات مختلفی با فرمانداران ایالت‌ها و مقام‌های محلی این موضوعات را پیگیری کردم و پیشرفت‌های عملی زیادی اتفاق افتاد.

آیا زمان آن نرسیده است که با اقدام هماهنگ دولت فدرال، ایالت‌ها و شهرداری‌ها تغییری جدی در موضوع مهاجرت ایجاد شود؟ به جای جلب نظر فرمانداران ایالتی، شما همکاران سیاسی‌تان را با نشان دادن اینکه فرآیندهای قضایی پناهندگی در هر ایالت چقدر طول می‌کشد، دست می‌اندازید. آیا جز درس دادن دائمی به همه کاری نمی‌توانید انجام دهید؟

این کاری نیست که من انجام می‌دهم. تنها اشیگل نیست که از شعار «واقعیت را همان گونه که هست بگو» پیروی می‌کنم. ما هم در دولت باید واقعیت‌ها را بگویم. از طرفی طرح این مسئله که من چه چیزهایی می‌توانم از دیگران در این زمینه یاد بگیرم، بخش مهمی از بهبود روند اجرای کارهاست.

اگر بقیه هم این کار را انجام بدهند، بله!

دولت فدرال و دولت‌های ایالتی پاییز سال گذشته همین کار را کردند. ما به همراه هم در خصوص اینکه چگونه می‌توانیم به روند بررسی درخواست پناهندگی سرعت ببخشیم، تصمیماتی را گرفتیم و این تصمیمات اثری مهم داشت.

کجا اثر داشت؟

برای مثال، مرکز ثبت‌نام اتباع خارجی در حال حاضر داده‌های مهم را نگهداری می‌کند و این داده‌ها قابل

مقایسه با داده‌های مقام‌های محلی در حوزه مهاجرت هستند. شاید این امری کوچک به نظر برسد اما برای سال‌ها چنین کاری ممکن نبود. امروز این کار ممکن است و بسیار کمک می‌کند. ما مسائل فنی زیادی مانند این را توانستیم حل کنیم.

کسانی که در حال جنایت هستند در حال حاضر به کشورهای نظیر سوریه و افغانستان بازگردانده می‌شوند اما شما نمی‌توانید هواداران داعش را به چنین کشورهایی بازگردانید چرا که در آنجا با مجازات اعدام روبه‌رو خواهند شد. آیا این به آن معناست که بدترین‌ها هنوز در اینجا باقی مانده‌اند؟

ما در هر کاری که انجام می‌دهیم، باید به قانون اساسی هستیم ما این واضح است که کسی که جنایتی جدی را مرتکب شده نمی‌تواند همانند کسی که قانون مدار بوده از مصونیت‌ها و مزیت‌های قانونی بهره‌مند شود.

یک مرد اهل سوریه در حالی که قرار بود در ژوئن ۲۰۲۳ به بلغارستان دیپورت شود در سولینگن سه نفر را به قصد کشتن با چاقو هدف قرار داد. چطور چنین چیزی ممکن است؟

این یک جنایت فاجعه‌بار بود. من با مرد و زنی که در فستیوال حضور داشتند و اولین کمک‌ها را برای افرادی که مورد حمله قرار گرفتند، ارسال کردند، ساعت‌ها صحبت کردم. تعدادی افراد در آنجا به زخمی‌ها کمک کردند تا نیروهای امداد برسند اما برخی دیگر هم بدون حرکت و صرفاً تماشاگر بودند در حالی که مردم داشتند جان خود را از دست می‌دادند. شما نمی‌توانید چنین تصاویری را فراموش کنید. برای من، تمام کسانی که در آن لحظات کمک کردند قهرمان هستند. این تعریف آلمان و تعریف مردم ما است. ما زمانی که کسانی به کمک نیاز دارند آنجا خواهیم بود. ما می‌توانیم در مقابل کسانی که می‌خواهند در میان ما فاصله بیندازند این تصویر را به یاد بیاوریم.

مسئله این است که چرا عامل این حادثه هنوز در آلمان است؟

من هم می‌خواهم دلیل این موضوع را بدانم. چرا کسی که قرار بود به بلغارستان دیپورت شود هنوز در آلمان بود و مقام‌های محلی او را دیپورت نکرده بودند.

مقام‌های ایالت راین - وستفالیای شمالی را مقصر این موضوع می‌دانید؟

مسئله تقصیر یا پیدا کردن مقصر نیست. مسئله فهمیدن اشتباه است تا بتوانیم از آن درس‌های درست بیاموزیم و اطمینان حاصل کنیم که چنین اتفاقاتی دیگر تکرار نخواهد شد. شما نمی‌توانید به بقیه بگویید که چرا فقط یک بار برای پیدا کردن این فرد تحت تعقیب تلاش شده و پلیس به در خانه او رفته و چرا برای بار دوم این اتفاق نیفتاده است. خیلی اقدامات ممکن بود.

شما متوجه این مسئله هستید که هیچ کسی این توجیحات را نمی‌پذیرد؟

بله من هم این را نمی‌پذیرم. ما قوانینی را وضع کرده‌ایم که اخراج این افراد را آسان‌تر می‌کند. همان‌طور که گفتم افرادی که سعی می‌کنند از دیپورت شدن فرار کنند می‌توانند تا ۲۸ روز بازداشت شوند.

مظنون حادثه یک اسلام‌گراست. این معضلی متفاوت با مهاجرت است اما حوادثی نظیر آنچه در سولینگن رخ داد این دو معضل را نزد افکار عمومی ادغام می‌کند. مسئله این است که جامعه آلمان دیگر توضیحات شما را قابل قبول نمی‌داند. شما دلایل مشخص و واقعیت‌هایی را بیان می‌کنید، بله، سیاست این گونه کار می‌کند اما آیا این برای پاسخ به یک وحشت عمومی کافی است؟ آیا احساسات و همدردی نیاز نیستند؟

من شخصاً به سولینگن سفر کردم تا به چشم خودم شرایط را ببینم و برای مردم آنجا مفید باشم. شرایط بسیار تکان‌دهنده بود اما وظیفه سیاستمداران این است که علاوه بر نشان دادن خشم و ابراز همدردی، ملاحظات منطقی داشته باشند و تبعات رفتارهای مختلف را در نظر بگیرند.

آیا می‌توانید یک مثال ملموس از کارهایی را که می‌توانید انجام دهید ارائه کنید؟

در هامبورگ، ما یک بار تصمیم گرفتیم که مزایای پناهجویان دیگر توسط اداره رفاه توزیع نشود، بلکه توسط اداره مهاجرت ارائه شود. مزیت این کار این بود که همه وقتی پول‌شان تمام می‌شد، باید به آنجا مراجعه می‌کردند. این به آن معنا بود که برخی افراد می‌توانستند

گفت‌وگوی اشیگل با اولاف شولتز صدراعظم آلمان:

تغییرات یک‌شبه اتفاق نمی‌افتد

اولاف شولتز، صدراعظم آلمان به تازگی در برابر خبرنگاران اشیگل نشسته و به سوالات آن‌ها پیرامون مسائل روز آلمان از جمله مسئله مهاجرت پاسخ داده است. شولتز تلاش دارد با اتخاذ رویکردهایی سختگیرانه، گروه‌های راست میانه را جذب کند. این مصاحبه را در ادامه می‌خوانید: